

forskellige retningslinjer tænkes fulgt. Man kan, som forslagsstillerne ønsker det, foretage en isoleret bedømmelse af hver enkelt lovovertrædelse og lægge de forskyldte straffe sammen. Det kaldes absolut kumulation.

Man kan også lade flerheden af lovovertrædelser bevirke mere eller mindre skønsmæssige skærperelser af straffen for det groveste forhold. Det kaldes modereret kumulation.

Man kan endelig lade straffen for et eller flere forhold absorbere, det vil sige opsluge straffen for et eller flere andre forhold. En del af den pådømte kriminalitet kan da siges at have været gratis.

Ved samtlige pådømmelser af flere lovovertrædelser anvender domstolene i almindelighed princippet om modereret kumulation. Det gælder også i tilfælde, hvor den tiltalte har begået kriminalitet i prøvetiden for en betinget dom eller prøveløsladelse, og hvor spørgsmålet derfor opstår om fastsættelse af en fælles straf, der både omfatter den nye kriminalitet og den nye forskyldte straf efter en betinget dom eller den reststraf, der henstår efter en prøveløsladelse.

Princippet om modereret kumulation er et hævdevundet princip i dansk strafferet. Det indebærer, at alle lovovertrædelser tæller med ved strafudmålingen, men ikke med deres fulde vægt.

I praksis tager retten f.eks. udgangspunkt i normalstraffen for den groveste forbrydelse og forhøjer den under hensyntagen til antallet og grovheden af de øvrige lovovertrædelser. Straffen fastsættes inden for strafferammen for den groveste lovovertrædelse. Under skærpende, særdeles skærpende omstændigheder kan straffen efter straffelovens § 88, stk. 1, overstige strafferammen med indtil det halve.

Princippet om modereret kumulation gælder ikke uden undtagelse; det gælder altså ikke undtagelsesfrit. Det fraviges således bl.a. ved visse bødestrafte, hvor der sker en isoleret pådømmelse af hver enkelt overtrædelse, hvorefter bøderne lægges sammen. Det gælder f.eks. ved bøder for overtrædelse af færdselsloven.

I tilfælde, hvor der foreligger flere overtrædelser af færdselsloven, og i andre tilfælde, hvor der skal ske en samlet pådømmelse af færdselslovovertrædelser og overtrædelse af anden lovgivning, udmåles som udgangspunkt den normale takstmæssige bødestraf for hver overtrædelse af færdselsloven.

Endvidere åbner straffelovens § 88, stk. 3, mulighed for, at retten i stedet for fælles friheds-

straf kan idømme bøde ved siden af frihedsstraffen, når overtrædelserne medfører frihedsstraf og en anden bøde. Herved kan det i dommen markeres, at der er fastsat særskilt straf for det enkelte forhold.

Forslagsstillerne anfører i beslutningsforslaget bl.a.:

»Helt galt går det, når det tages i betragtning, at den pågældende kan vælge at afsone bøden i stedet for at betale den.«

Det er en misforståelse. En person, der er idømt en bøde, kan ikke vælge at afsone bøden frem for at betale den. Efter straffelovens § 52, stk. 7, kan politiet inddrive bøden ved udpantning eller ved lønindeholdelse. Det er kun i tilfælde, hvor bøden ikke kan tvangsinddrives på denne måde, at afsoning af en forvaltningsstraf i form af fængsel kan komme på tale.

Sammenfattende vil jeg give udtryk for, at det efter regeringens opfattelse er et centralt og fornuftigt princip, at domstolene har adgang til at foretage en helhedsvurdering af strafværdigheden af de begåede lovovertrædelser.

Hertil kommer, at et generelt princip om absolut kumulation vil kunne betyde, at der bliver idømt uforholdsmæssigt lange tidsbestemte straffe.

Med beslutningsforslaget tilsidesætter man som sagt hævdevundne principper i dansk strafferet, og man fratager domstolene deres sædvanlige mulighed for at foretage en konkret og individuel vurdering af enkeltstager. Det kan regeringen ikke støtte.

Derfor kan regeringen ikke støtte det fremsatte beslutningsforslag.

Lotte Bundsgaard (S):

I Socialdemokratiet ønsker vi et trygt samfund. Vi ønsker et samfund, hvor kriminaliteten ikke trives. Vi ønsker et samfund, der bekæmper, ikke skaber kriminalitet.

I Socialdemokratiet ønsker vi et konsekvent samfund. Vi ønsker et samfund, hvor ens handlinger har en konsekvens, uanset om det er positive eller negative handlinger.

I Socialdemokratiet ønsker vi et samfund, der tager udgangspunkt i den enkelte, ikke i massen. Vi ønsker et samfund, der giver den enkelte muligheder, der passer til den enkelte, der straffer den enkelte ud fra det, det enkelte menneske har gjort, ikke ud fra simpel matematik.

I det beslutningsforslag, vi nu skal behandle, ønsker en række af Folketingets medlemmer at fratage domstolene muligheden for at idømme